

Sprawozdanie z II konferencji logopedycznej *Muzyka w logopedii. Terapia, wspomaganie, wsparcie – trzy drogi jeden cel*, 2.03.2013 r., Toruń

Ditta Baczała, Jacek J. Bleszyński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydział Nauk Pedagogicznych, Toruń

Adres autorów: Ditta Baczała, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydział Nauk Pedagogicznych, ul. Gagarina 9, 87-100 Toruń, e-mail: dittab@uni.torun.pl

2 marca 2013 roku w Toruniu odbyła się II konferencja logopedyczna „Muzyka w logopedii. Terapia, wspomaganie, wsparcie – trzy drogi jeden cel.” połączona z częścią warsztatową oraz prezentacją wydawnictw związanych z problematyką poruszaną na konferencji. Współorganizatorami konferencji byli: Wydział Filologiczny UMK oraz Polski Związek Logopedów Oddział Toruń. Przedsięwzięcie zostało objęte patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Prezydenta Miasta Torunia.

Celem konferencji była popularyzacja wiedzy na temat najnowszych technik i metod prowadzenia terapii i wsparcia logopedycznego, nieustanne kształcenie logopedów, szczególnie z regionu kujawsko-pomorskiego, oraz propagowanie badań poświęconych zastosowaniu muzyki w rozwiązywaniu problemów logopedycznych, komunikacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych, szczególnie z urazami neurologicznymi, psychicznymi oraz fizycznymi. Ideą, jaka przyświecała organizatorom, było zainteresowanie uczestników konferencji (czynnych i przygotowujących się do zawodu logopedów, pedagogów, nauczycieli, muzykoterapeutów oraz studentów studiów z zakresu logopedii, neurologopedii i wczesnej interwencji) dyskursem nad problematyką opieki i wsparcia logopedycznego. Zgodnie z trendem historycznym organizatorzy rozpoczęli ten dyskurs od medycyny jako nauki, z którą logopedia jest nadal najbardziej powiązana diagnostycznie i terapeutycznie (I konferencja logopedyczna odbyła się 3 marca 2012 r.). W 2013 roku Wydział Nauk Pedagogicznych UMK zorganizował konferencję poświęconą problematyce wykorzystania terapeutycznego charakteru muzyki w logopedii.

Konferencja została podzielona na trzy części. Pierwszą z nich były obrady plenarne, w których udział wzięli naukowcy zajmujący się pedagogiką specjalną, logopedią i muzykoterapią. Gościem specjalnym konferencji była Sabine Gross-Jansen reprezentująca Damstadt Lichtenberger Instytut, która swoje wystąpienie poświęciła metodzie Sanjo i metodzie funkcjonalnej terapii głosu. Metoda Sanjo pochodzi z terapii osteopatycznej, która ma zastosowanie w leczeniu ciała. Można ją wprowadzić do funkcjonalnej terapii głosu. Metoda Sanjo bazuje na połączeniach kondukcyjnych w ciele. W metodzie tej poprzez celowy ucisk albo rozciąganie wywołane przez kondukcję tworzy się

dialog pomiędzy łańcuchami mięśniowymi i mózgiem. Dodając rytmiczne impulsy, poprzez pień mózgu można uzyskać rozluźnienie łańcuchów mięśniowych. Kolejnym prelegentem była prof. nadz. dr hab. Hanna Żuraw, która zapoznała słuchaczy z zagadnieniami dotyczącymi rewalidacyjnych wartości dóbr kultury, dając prawo każdemu do korzystania z tych wartości, bez względu na posiadane deficyty czy dysfunkcje. Hanna Żuraw tak ujęła przedstawiane przez siebie zagadnienie: „Epistemologicznie ujmując, zastosowanie muzyki w logopedii sytuuje problematykę konferencji na styku dwóch uzupełniających się kategorii tematycznych. Jedną z nich stanowią rewalidacyjne funkcje dóbr kultury, a drugą – kulturowe aspekty rehabilitacji”. Prof. dr hab. Ewa Szatan zwróciła uwagę na konieczność profesjonalnego przygotowania muzykoterapeutów do prowadzenia tego rodzaju terapii w logopedii, z jednoczesnym podkreśleniem korzyści, jakie niesie muzykoterapia w logopedycznym wsparciu. Jej zdaniem „wykorzystanie muzyki w terapii (podobnie jak w edukacji muzycznej) staje się możliwe i efektywne, gdy terapeuta przede wszystkim jest wrażliwy na muzykę, posiada umiejętności i wiedzę muzyczną, cechuje go właściwe podejście do drugiego człowieka, a przede wszystkim – pragnie się dzielić muzyką z innymi”. Prof. nadz. dr hab. Wojciech Pośpiech wprowadził gości konferencji w podniosły nastrój, pokazując wpływ arii operowych na oddziaływanie terapeutyczne w logopedii. Doktor Paweł Cylulko poświęcił swoje wystąpienie roli muzykoterapii w komunikowaniu się. Teza jego wystąpienia brzmiała: „Komunikaty muzyczne towarzyszące komunikatom werbalnym pacjenta mogą być przedmiotem zainteresowań różnych specjalistów, m.in. logopedów, pedagogów, psychologów i muzykoterapeutów. Właściwie wysłuchane i zinterpretowane komunikaty muzyczne, towarzyszące komunikatom werbalnym, przyczyniają się do pełniejszej diagnozy pacjenta i lepszej jego komunikacji”. Prof. nadz. dr hab. Małgorzata Suświłło skoncentrowała się na roli śpiewu w rozwoju mowy dziecka, uznając, że „śpiew we wszystkich swoich aspektach i rodzajach możliwy jest do efektywnego stosowania w terapii i profilaktyce mowy – czyli znajduje praktyczne zastosowanie w logopedii”. Prof. nadz. dr hab. Andrea Jaworska pokazała słuchaczom wyniki Metody Tomatisa w stymulowaniu słuchu muzyką, nadając tej metodzie szczególne znaczenie. „Terapia Tomatisa zawiera

w sobie wiele możliwości i znajduje zastosowanie w różnych dziedzinach. Może przybrać formę treningu słuchowego, mikrogimnastyki ucha, stymulacji słuchowej, relaksacji noworodków czy dynamizacji przy kłopotach psychosomatycznych”.

W drugiej części konferencji swoje wystąpienia mieli prelegenci reprezentujący różne dyscypliny naukowe i prowadzący działalność praktyczną związaną z tematyką konferencji. Znalazły się tu prezentacje poświęcone terapii logopedycznej osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, działalności artystycznej w rehabilitacji osób niepełnosprawnych, roli muzykoterapii w leczeniu zaburzeń w zachowaniu, zaburzeniom głosu u osób z wadą słuchu, rehabilitacji głosu, roli śpiewu w logopedii i logorytmice oraz roli rytmu muzycznego w terapii logopedycznej.

Trzecia część konferencji miała charakter warsztatowy. Pierwszy warsztat poprowadziła Sabine Gross-Jansen,

która przedstawiła swoją metodę za pomocą odpowiednich chwytów i ćwiczeń fonacyjnych na wybranych przykładach. Z doświadczeń praktycznych Sabine Gross-Jansen wynika, że stosowanie tych ćwiczeń wpływa na: dystrofię, zanik lub zmniejszenie guzków głosowych w krótkim czasie terapii (ok. 5 posiedzeń) oraz poprawę stanu strun głosowych.

Drugi warsztat prowadziła Amelia Golema, prezentując techniki relaksacyjne oraz modulację wykorzystującą ISO – Level J. Josta, które regulują napięcie mięśniowe i umożliwiają pracę z ciałem i nastrojem.

Organizatorzy odnieśli wrażenie, że prawie stu uczestników konferencji nie tylko z zainteresowaniem wysłuchało zróżnicowanych tematycznie wystąpień, lecz także z dużym zaangażowaniem wzięło czynny udział w części warsztatowej. Nie zabrakło również ożywionej dyskusji na temat prezentowanych rozwiązań.